

कृषि एवं किसान कल्याण मंत्रालय
कृषि एवं किसान कल्याण विभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
2021-22 के लिए खाद्यान्नों के उत्पादन का चतुर्थ अंतिम अनुमान

17 अगस्त, 2022 के अनुसार

(मिलियन टन)

फसल	मौसम	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	
																लक्ष्य	चतुर्थ अंतिम अनुमान
चावल	खरीफ	82.66	84.91	75.92	80.65	92.78	92.36	91.50	91.39	91.41	96.30	97.14	102.04	102.28	105.21	104.30	111.76
	रबी	14.03	14.27	13.18	15.33	12.52	12.87	15.15	14.09	13.00	13.40	15.62	14.44	16.59	19.16	16.80	18.53
	कुल	96.69	99.18	89.09	95.98	105.30	105.23	106.65	105.48	104.41	109.70	112.76	116.48	118.87	124.37	121.10	130.29
गेहूँ	खरीफ	78.57	80.68	80.80	86.87	94.88	93.51	95.85	86.53	92.29	98.51	99.87	103.60	107.86	109.59	110.00	106.84
	रबी	4.11	3.05	2.76	3.44	3.29	2.84	2.39	2.30	1.82	1.96	2.27	1.74	1.70	1.99	2.20	1.59
	कुल	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.53	1.74	3.08	2.83	2.90	2.64
बाजरा	खरीफ	7.93	7.25	6.70	7.00	5.98	5.28	5.54	5.45	4.24	4.57	4.80	3.48	4.77	4.81	5.10	4.23
	रबी	9.97	8.89	6.51	10.37	10.28	8.74	9.25	9.18	8.07	9.73	9.21	8.66	10.36	10.86	10.50	9.62
	कुल	15.11	14.12	12.29	16.64	16.49	16.20	17.15	17.01	16.05	18.92	20.12	19.41	19.43	21.56	22.10	22.63
मक्का	खरीफ	3.85	5.61	4.43	5.09	5.27	6.05	7.11	7.16	6.51	6.98	8.63	8.30	9.34	10.09	8.80	10.99
	रबी	18.96	19.73	16.72	21.73	21.76	22.26	24.26	24.17	22.57	25.90	28.75	27.72	28.77	31.65	30.90	33.62
	कुल	2.15	2.04	1.89	2.19	1.93	1.57	1.98	2.06	1.82	1.39	1.99	1.24	1.76	2.00	1.90	1.70
रागी	खरीफ	0.55	0.44	0.38	0.44	0.45	0.44	0.43	0.39	0.39	0.44	0.44	0.33	0.37	0.35	0.61	0.37
	रबी	1.20	1.69	1.35	1.66	1.62	1.75	1.83	1.61	1.44	1.75	1.78	1.63	1.72	1.66	2.20	1.36
	कुल	16.79	14.42	11.54	16.44	15.95	13.59	14.06	13.93	12.10	13.52	13.91	11.97	14.19	15.19	15.21	13.28
पोषक अनाज	खरीफ	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.53	1.74	3.08	2.83	2.90	2.64
	रबी	20.60	18.62	15.47	20.01	18.64	16.03	17.20	17.08	14.52	16.12	16.44	13.71	17.26	18.02	18.11	15.92
	कुल	31.89	28.54	23.83	33.08	32.44	29.79	31.20	30.94	28.15	32.44	34.03	31.38	33.61	36.75	37.31	35.91
पोषक/मोटे अनाज	खरीफ	8.86	11.49	9.72	10.32	9.58	10.24	12.09	11.92	10.37	11.33	12.94	11.67	14.13	14.57	13.90	14.99
	रबी	40.75	40.04	33.55	43.40	42.01	40.04	43.30	42.86	38.52	43.77	46.97	43.06	47.75	51.32	51.21	50.90
	कुल	114.55	113.45	99.75	113.73	125.22	122.15	122.70	122.34	119.56	128.74	131.16	133.42	135.89	141.96	141.61	147.67
अनाज	खरीफ	101.46	106.45	103.70	112.52	116.98	116.63	123.09	112.53	115.66	123.24	128.44	129.71	138.59	143.32	140.70	140.36
	रबी	216.01	219.90	203.45	226.25	242.20	238.78	245.79	234.87	235.22	251.98	259.60	263.14	274.48	285.28	282.31	288.03
	कुल	3.08	2.27	2.46	2.86	2.65	3.02	3.17	2.81	2.56	4.87	4.29	3.32	3.89	4.32	4.30	4.34
तूर	खरीफ	5.75	7.06	7.48	8.22	7.70	8.83	9.53	7.33	7.06	9.38	11.38	9.94	11.08	11.91	10.66	13.75
	रबी	1.12	0.84	0.81	1.40	1.23	1.50	1.15	1.28	1.25	2.18	2.75	2.36	1.33	1.51	2.70	1.94
	कुल	0.34	0.33	0.42	0.36	0.53	0.47	0.55	0.68	0.70	0.66	0.74	0.70	0.75	0.72	0.85	0.90
उड़द	खरीफ	1.46	1.17	1.24	1.76	1.77	1.97	1.70	1.96	1.95	2.83	3.49	3.06	2.08	2.23	3.55	2.84
	रबी	1.25	0.78	0.44	1.53	1.24	0.79	0.96	0.87	1.00	1.64	1.43	1.78	1.83	2.00	2.02	1.48
	कुल	0.27	0.26	0.25	0.27	0.40	0.40	0.65	0.64	0.59	0.52	0.59	0.67	0.68	1.09	0.68	1.68
मूंग	खरीफ	1.52	1.03	0.69	1.80	1.63	1.19	1.61	1.50	1.59	2.17	2.02	2.46	2.51	3.09	2.70	3.15
	रबी	0.81	0.95	1.03	0.94	1.06	1.13	1.02	1.04	0.98	1.22	1.62	1.23	1.10	1.49	*	1.28
	कुल	0.96	0.80	0.49	1.33	0.93	0.61	0.71	0.78	0.72	0.89	0.83	0.63	0.87	0.80	0.80	0.62
अन्य खरीफ दलहन	खरीफ	1.19	1.28	1.28	1.33	1.34	1.59	1.52	1.74	1.47	1.77	1.78	1.45	1.49	1.63	2.99	1.71
	रबी	6.40	4.69	4.20	7.12	6.06	5.92	6.00	5.73	5.53	9.58	9.31	8.09	7.92	8.62	9.82	8.37
	कुल	8.36	9.88	10.46	11.12	11.03	12.43	13.26	11.42	10.79	13.55	16.11	13.98	15.10	16.84	15.18	19.32
कुल दलहन	खरीफ	14.76	14.57	14.66	18.24	17.09	18.34	19.26	17.15	16.32	23.13	25.42	22.08	23.03	25.46	25.00	27.69
	रबी	120.96	118.14	103.95	120.85	131.27	128.07	128.69	128.07	125.09	138.33	140.47	141.52	143.81	150.58	151.43	156.04
	कुल	109.82	116.33	114.15	123.64	128.01	129.05	136.35	123.96	126.45	136.78	144.55	143.70	153.69	160.17	155.88	159.68
कुल खाद्यान्न	खरीफ	230.78	234.47	218.11	244.49	259.29	257.12	265.05	252.02	251.54	275.11	285.01	285.21	297.50	310.74	307.31	315.72
	रबी																
	कुल																

* अन्य रबी दलहनों में शामिल

कृषि एवं किसान कल्याण मंत्रालय
कृषि एवं किसान कल्याण विभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय

2021-22 के लिए तिलहनों तथा वाणिज्यिक फसलों का चतुर्थ अग्रिम अनुमान

17 अगस्त, 2022 के अनुसार

(लाख टन)

फसल	मौसम	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	
																लक्ष्य	चतुर्थ अग्रिम अनुमान
मूंगफली	खरीफ	73.62	56.17	38.52	66.43	51.27	31.88	80.58	59.31	53.68	60.48	75.95	53.87	83.89	85.28	81.51	83.75
	रबी	18.20	15.51	15.76	16.22	18.37	15.07	16.56	14.71	13.66	14.14	16.57	13.40	15.63	17.16	17.37	17.32
	कुल	91.83	71.68	54.28	82.65	69.64	46.95	97.14	74.02	67.33	74.62	92.53	67.27	99.52	102.44	98.88	101.06
अरंडीबीज	खरीफ	10.54	11.71	10.09	13.50	22.95	19.64	17.27	18.70	17.52	13.76	15.68	11.97	18.42	16.47	18.67	16.11
तिल	खरीफ	7.57	6.40	5.88	8.93	8.10	6.85	7.15	8.28	8.50	7.47	7.55	6.89	6.58	8.17	9.57	7.62
रामतिल	खरीफ	1.10	1.17	1.00	1.08	0.98	1.01	0.98	0.76	0.74	0.85	0.70	0.45	0.41	0.42	1.35	0.34
सोयाबीन	खरीफ	109.68	99.05	99.64	127.36	122.14	146.66	118.61	103.74	85.70	131.59	109.33	132.68	112.26	126.10	147.65	129.95
सूरजमुखी	खरीफ	4.63	3.57	2.14	1.92	1.47	1.87	1.66	1.43	0.85	1.11	0.85	0.90	0.92	0.78	1.26	1.12
	रबी	10.00	8.01	6.36	4.59	3.69	3.57	3.38	2.91	2.12	1.41	1.37	1.26	1.21	1.51	1.88	1.40
	कुल	14.63	11.58	8.51	6.51	5.17	5.44	5.04	4.34	2.96	2.51	2.22	2.16	2.13	2.28	3.14	2.53
रेपसीड तथा सरसों	रबी	58.34	72.01	66.08	81.79	66.04	80.29	78.77	62.82	67.97	79.17	84.30	92.56	91.24	102.10	101.97	117.46
अलसी	रबी	1.63	1.69	1.54	1.47	1.52	1.49	1.42	1.55	1.26	1.84	1.74	0.99	1.21	1.11	1.76	1.33
कुसुम्भ	रबी	2.25	1.89	1.79	1.50	1.45	1.09	1.13	0.90	0.53	0.94	0.55	0.25	0.44	0.36	1.02	0.57
कुल नौ तिलहन	खरीफ	207.13	178.08	157.28	219.22	206.91	207.91	226.24	192.21	166.98	215.26	210.06	206.76	222.47	237.23	260.01	238.88
	रबी	90.42	99.11	91.53	105.57	91.08	101.50	101.26	82.90	85.53	97.50	104.53	108.46	109.72	122.24	124.00	138.08
	कुल	297.55	277.19	248.82	324.79	297.99	309.41	327.49	275.11	252.51	312.76	314.59	315.22	332.19	359.46	384.01	376.96
गन्ना	कुल	3481.88	2850.29	2923.02	3423.82	3610.37	3412.00	3521.42	3623.33	3484.48	3060.69	3799.05	4054.16	3705.00	4053.99	3970.00	4318.12
कपास #	कुल	258.84	222.76	240.22	330.00	352.00	342.20	359.02	348.05	300.05	325.77	328.05	280.42	360.65	352.48	370.00	312.03
पटसन # #	कुल	102.20	96.34	112.30	100.09	107.36	103.40	110.83	106.18	99.40	104.32	95.91	94.97	94.46	89.53	100.00	99.08
मेस्ता # #	कुल	9.90	7.31	5.87	6.11	6.63	5.90	6.07	5.08	5.83	5.30	4.42	3.23	4.31	4.02	6.00	4.09
पटसन एवं मेस्ता # #	कुल	112.11	103.65	118.17	106.20	113.99	109.30	116.90	111.26	105.24	109.62	100.33	98.20	98.77	93.54	106.00	103.17

प्रति 170 कि.ग्रा. की लाख गांठें

प्रति 180 कि.ग्रा. की लाख गांठें